

Prikaz poroda u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2005. godini

(Birth Presentation in Dubrovnik-Neretva County in 2005.)

Ivana Bočina, Ankica Smoljanović, Marijana Mijaković

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije

Sažetak

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji tijekom 2005. godine zabilježen je negativan prirodni prirast (-5). Stopa perinatalne smrtnosti iznosila je 9.5/1000 ukupno rođenih, a stopa dojenačke smrtnosti je iznosila 5.6/1000 živorođenih.

U Županiji je 2005. obavljeno 1147 poroda, te je rođeno ukupno 1159 djece iz 1135 jednoplodnih (97.93%) i 12 (2.07%) blizanačkih trudnoća. Živorodene djece je bilo ukupno 1148 (99.05%), a mrtvorodjenih je bilo 11 (0.95%).

Prema obilježjima roditelja, najviše ih je bilo u dobi 25-29 godina (395), uglavnom su bile udane (1039), srednje stručne spreme (784) i zaposlene (878), a među njima je bilo ukupno 516 prvorođkinja.

Samo 465 (40.5%) trudnica imalo je medicinski preporučeni prirast porodne težine u trudnoći od 11-15 kg. Također je samo 497 (43.3%) trudnica imalo izvršenih 9 i više antenatalnih pregleda tijekom trudnoće. Većina trudnoća (1063) završila je u razdoblju 37-42 tjedna, a registrirano je najviše spontanih početaka (861) i završetaka poroda (992). Izvršeno je ukupno 135 (11.7%) carskih rezova, od čega je akutnih carskih rezova u tijeku poroda bilo čak 68. Registrirano je 908 (79.2%) trudnoća bez patološkog stanja, te 1099 (95.8%) poroda bez komplikacija.

Kod živorođenih, ukupno 616 (53.7%) bilo je muškog spola, najviše ih je bilo porodne težine 3000-3499g (40.4%), te porodne duljine 50-54cm (81.1%).

Kod 11 mrtvorodjenih, 6 (54.5%) je bilo muškog spola, a njih 5 (45.5%) bilo je u gestacijskoj dobi 37-41 tjedan. Iako je riječ o malom apsolutnom broju mrtvorodjenih pokazalo se da mrtvorodjeni imaju drugačiju raspodjelu trajanja trudnoće i porodne težine u odnosu na živorođene.

Starija životna dob i niža razina obrazovanja majke predstavljaju rizične čimbenike za događaj mrtvorodjenja, međutim u Županiji nisu zabilježene vidljive razlike u odnosu na navedena obilježja majki živorođenih i mrtvorodjenih.

Ključne riječi: porodi, prirodno kretanje, roditelje, živorođeni, mrtvorodjeni

Abstract

During 2005 the Dubrovnik Neretva County has recorded a negative natural trend (-5).

The rate of perinatal mortality was 9.5/1000 live births and the rate of infant mortality was 5.6/1000 live births. During 2005, in this county 1147 deliveries have been carried out; out of 1135 (97.93%) singleton pregnancies 1159 children was born with the total of 12 (2.07%) twin pregnancies. There were 1148 live-births (99.05%) and 11 stillborn (0.95%)

According to the characteristics of the parturient women most of them was aged between 25 and 29 (395), mostly married (1039), holding a high-school degree (784) and employed (878) with the total of 516 giving birth for the first time.

Only 465 (40.5%) of parturient women had a medically advised increase of body weight which is 11-15 kg. Moreover only 497 (43.3%) of parturient women had conducted 9 or more prenatal examinations during their pregnancy. Most pregnancies (1063) have finished after 37 to 42 weeks and there have been more spontaneous conceptions (861) and terminations (992) registered than ever before. The total of 135 (11.7%) caesarians sections has been conducted out of which 68 were acute during labor. 908 (79.2%) non-pathological pregnancies and 1099 (95.8%) pregnancies with no complications were registered. Out of all live births, 616 (53.7%) were males with most of them weighing between 3000 and 3499g (40.4%) and with birth length between 50 and 54cm (81.1%).

6 (54.5%) out of the total of 11 stillborns was male and 5 (45.5%) was in gestation age between 37 and 41 week.

Even though this is a small total number of stillborns it has been shown that their pregnancies have a different distribution of duration and birth weight in regards to live births. Older and less educated mothers pose a critical factor in occurrence of stillborns. However our County has not recorded any significant differences in regards to the indicated characteristics of live births and stillbirth mothers.

Key words: childbearing, natural trends, parturient women, live births, stillbirths

Prirodno kretanje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

U opisivanju stanovništva određenog područja koristimo se podacima vitalne statistike kojoj su predmet proučavanja vitalni događaji stanovništva, odnosno rađanje (natalitet) i umiranje (mortalitet).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u Dubrovačko-neretvanskoj županiji je u razdoblju 2001.-2005. broj rođenih bio gotovo izjednačen s brojem umrlih, dok se 2001., 2003. i 2005. bilježilo negativan prirodni prirast, odnosno broj umrlih je nadvladao broj rođenih. Ovakav prirodni prirast sukladan je prirodnom prirastu većine Županija u Hrvatskoj (u 2005. pozitivan prirodni prirast ostvarile su samo Splitsko-dalmatinska i Zadarska županija) i još jednom govori u prilog ozbiljne depopulacijske krize koja je zahvatila Hrvatsku.

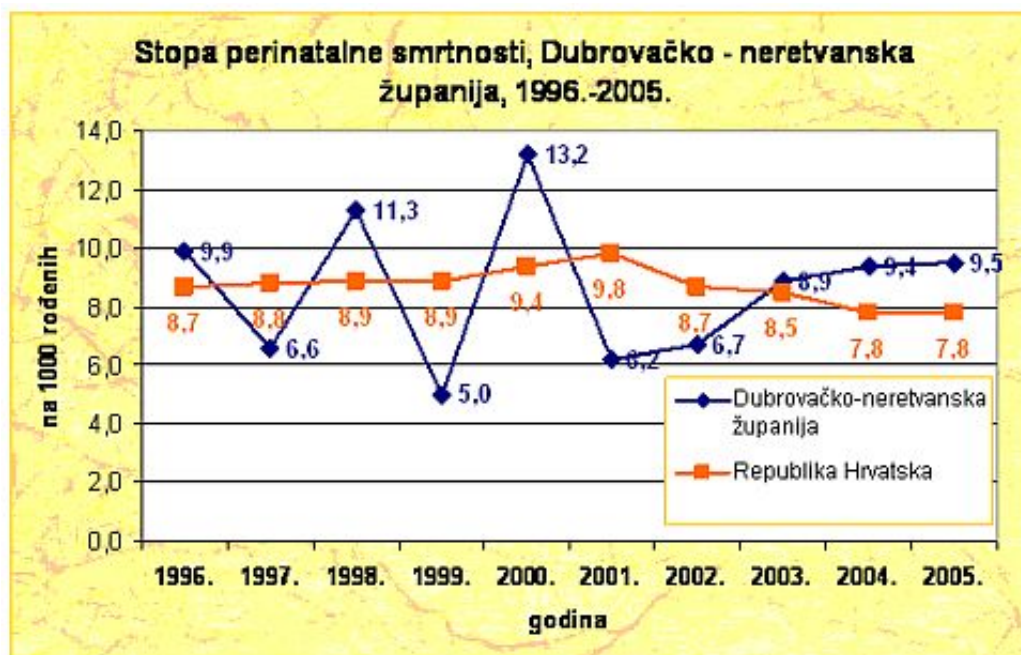
Stanovnici Dubrovačko-neretvanske županije, rođeni i umrli u Županiji i izvan nje					
	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.
Broj živorođenih	1282	1187	1123	1264	1251
Broj mrtvorodenih	6	4	5	10	8
Broj umrlih	1183	1225	1283	1211	1256
Prirodni prirast	99	-38	-160	53	-5
Vitalni indeks	108,4	96,9	87,5	104,4	99,6

Tablica 1.

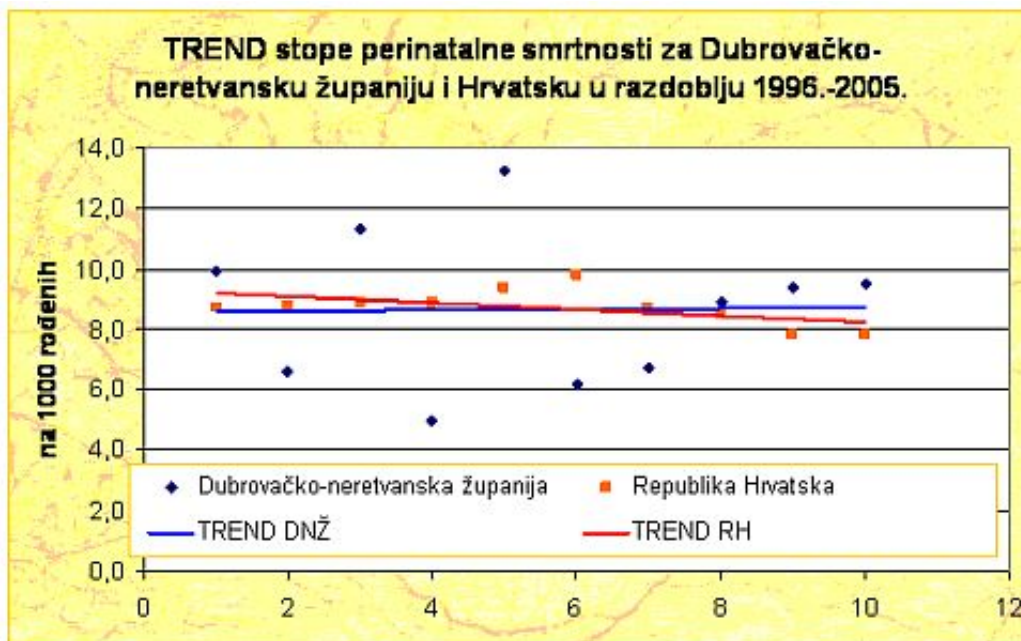
Perinatalna i dojenačka smrtnost u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Perinatalna, a osobito dojenačka smrtnost predstavljaju značajan pokazatelj kvalitete zdravstvene skrbi, društveno-gospodarskog razvoja i kulturnog okruženja određenog područja.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju 1996.-2005., kretanje stope perinatalne smrtnosti pokazivalo je oscilacije u odnosu na kretanje stope perinatalne smrtnosti u Hrvatskoj (navedeno je nastalo zbog malog apsolutnog broja poroda, kao i vrlo malog apsolutnog broja dojenčadi umrle u dobi 0-6 dana), dok linearni trend kretanja stope u desetogodišnjem razdoblju pokazuje stagnaciju (Graf 1. i Graf 2.).

Graf 1.

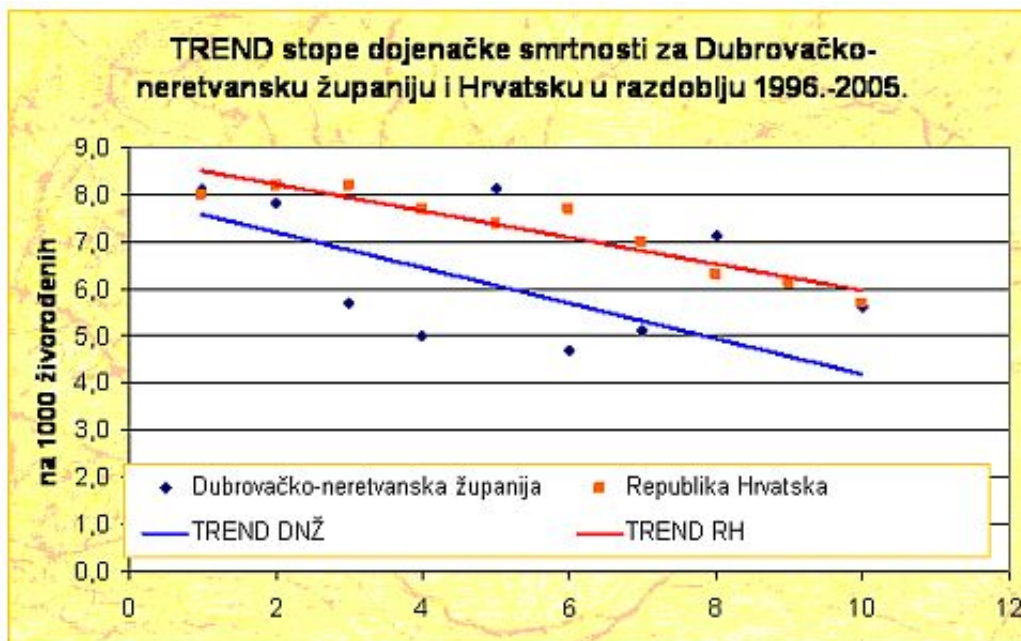

Graf 2.

Stopa dojenačke smrtnosti u Županiji u navedenom razdoblju imala je niže vrijednosti u odnosu na istu stopu u Hrvatskoj, a trend kretanja stope u desetogodišnjem razdoblju bio je silazan (Graf 3. i Graf 4.).

Graf 3.

Graf 4.

Porodi u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Prema podacima dobivenim iz baze podataka o porodima stanovnica Dubrovačko-neretvanske županije koje su rodile u rodilištu Opće bolnice Dubrovnik u 2005., u Županiji je obavljeno 1147 poroda, te je rođeno ukupno 1159 djece iz 1135 jednoplodnih (97.93%) i 12 (2.07%) blizanačkih trudnoća. Živorodene djece je bilo ukupno 1148 (99.05%), a mrtvorodjenih je bilo 11 (0.95%).

Navedeni podaci odnose se isključivo na roditelje koje su stanovnice Dubrovačko-neretvanske županije, odnosno one koje imaju prebivalište na području Županije i koje su rodile u rodilištu Opće bolnice Dubrovnik. Isključene su sve stanovnice Dubrovačko-neretvanske županije koje su rodile izvan dubrovačkog rodilišta, kao i sve roditelje koje nemaju mjesto prebivališta u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

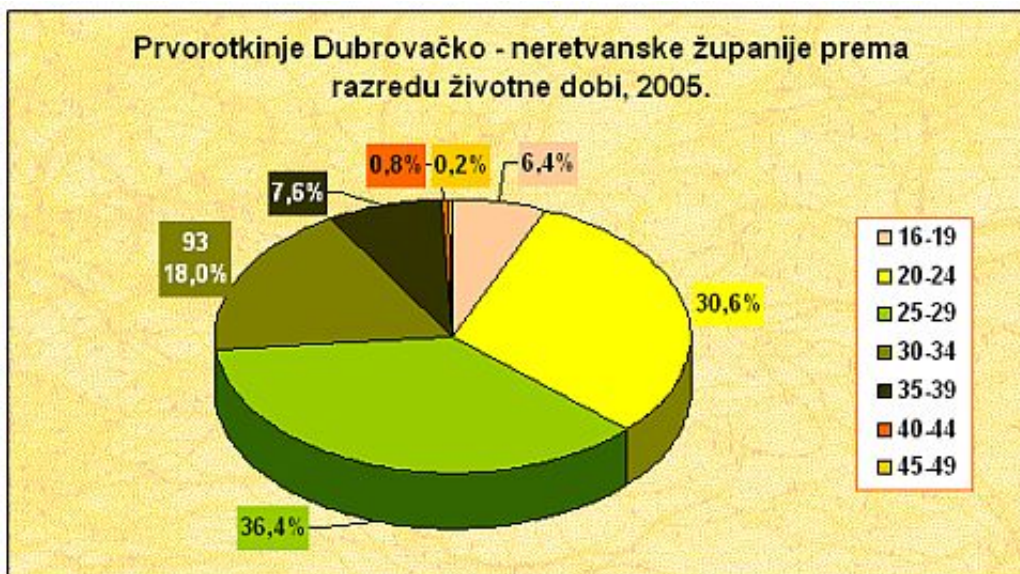
Obilježja roditelja

Prema razredima životne dobi, najviše roditelja (395, 34.4%) bilo je u dobi 25-29 godina, zatim u dobi 30-34 godine (322, 28.1%), te u dobi 20-24 godine (218, 19.0%). Ukupno 37 roditelja (3.2%) bilo je u adolescentnoj dobi (16-19 godina).

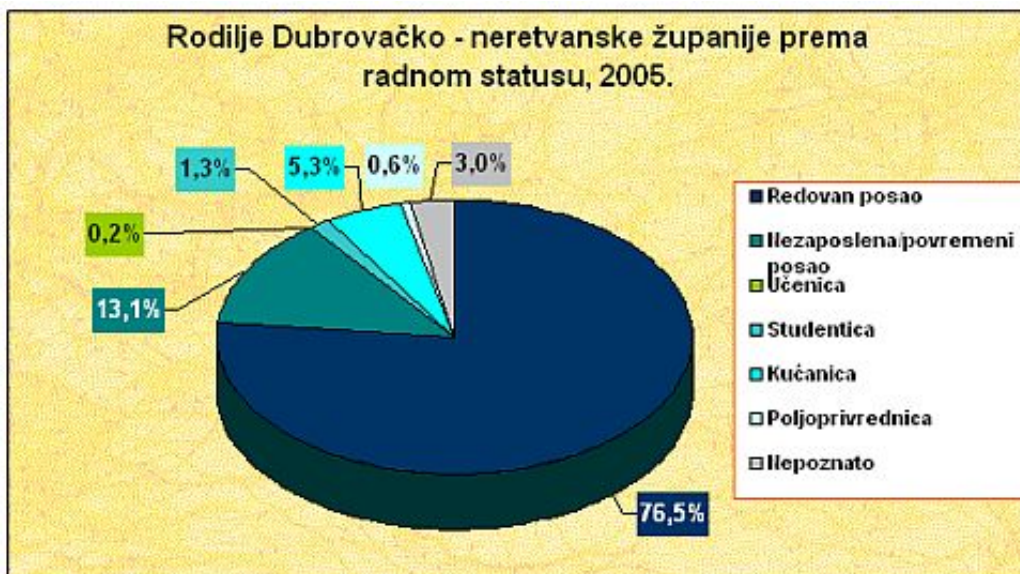
Graf 5.

Među svim roditeljama, prvotkinja je bilo ukupno 516 (45.0%). Najviše prvotkinja bilo je u dobi 25-29 godina (188, 36.4%), zatim u dobi 20-24 godine (158, 30.6%), te u dobi 30-34 godine (93, 18.0%).

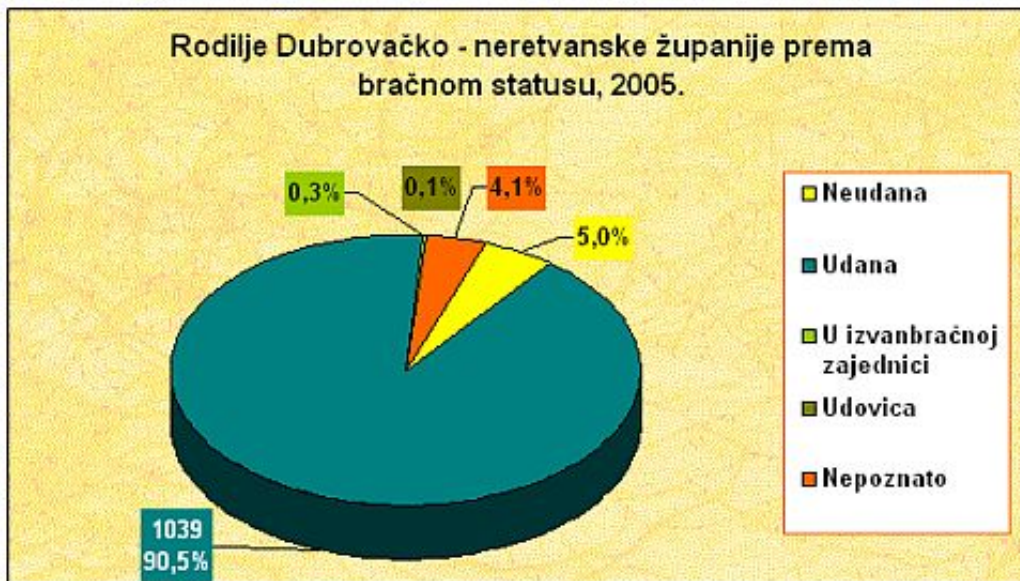
Graf 6.

U odnosu na radni status zabilježeno je da je najveći udio roditelja bio u redovnom radnom odnosu (878, 76.5%), slijedile su nezaposlene/privremeno zaposlene (150, 13.1%), te kućanice (61, 5.3%).

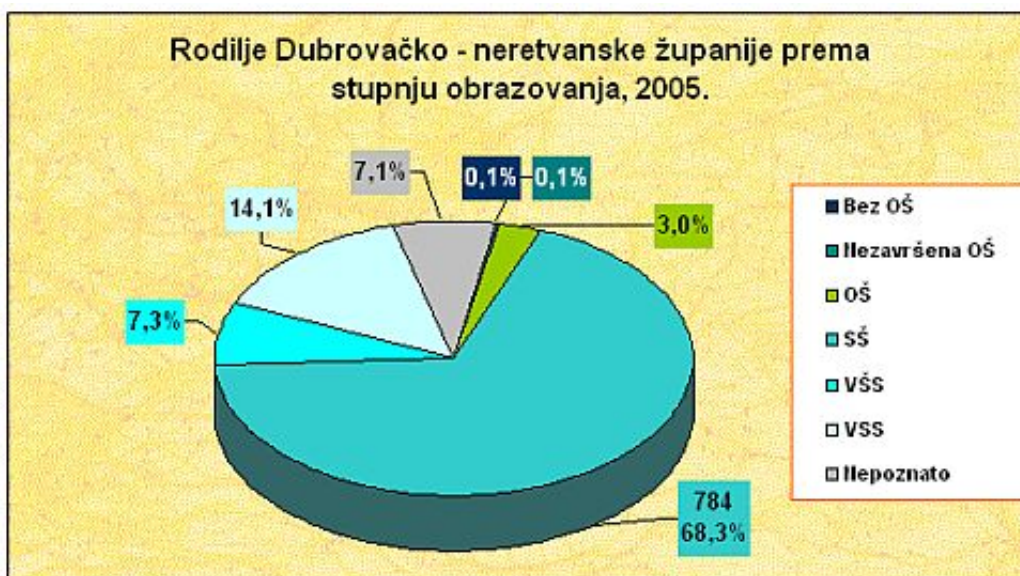
Graf 7.

Prema bračnom stanju, većina roditelja bila je u braku (1039, 90.5%), slijedile su neudane (57, 5.0%), te one u izvanbračnoj zajednici (3, 0.3%).

Graf 8.

Prema stupnju obrazovanja, najviše roditelja je imalo srednju školsku spremu (784, 68.3%), slijedile su one s visokom stručnom spremom (162, 14.1%) i s višom školskom spremom (84, 7.3%).

Graf 9.

Prema prirastu tjelesne težine u trudnoći, važno je istaknuti da je medicinski preporučeni prirast tjelesne težine u trudnoći od 11 -15 kg imalo samo 465 (40.5%) trudnica, dok je prirast od 16-20 kg imalo 358 (31.2%) trudnica, a prirast od 21 kg i više čak 160 (14.0%) trudnica. Ukupno 160 (14%) trudnica imalo je prirast tjelesne težine u trudnoći 0-10kg, što je manje od medicinski preporučenog.

Graf 10.

U odnosu na broj izvršenih antenatalnih pregleda u trudnoći, medicinski preporučeni broj antenatalnih pregleda od 9 i više pregleda za zdravu trudnoću, imalo je samo 497 (43.3%) trudnica. Najviše trudnica imalo je izvršenih 6-8 antenatalnih pregleda (539, 47.0 %), dok je onih s 3-5 antenatalnih pregleda bilo ukupno 96 (8.4%).

Literatura navodi da u kvalitetno provedenoj antenatalnoj zaštiti u normalnoj trudnoći najmanje 85% trudnica mora imati 9 i više obavljenih antenatalnih pregleda, dok se u rizičnim trudnoćama broj izvršenih pregleda povećava.

Broj pregleda	Trajanje trudnoće u tjednima				Ukupno	%
	28-31	32-36	37-41	42 i više		
1-2	-	1	8	-	9	0,8
3-5	1	3	89	3	96	8,4
6-8	4	17	495	23	539	47,0
9 i više	-	2	466	29	497	43,3
Nepoznato	-	1	5	-	6	0,5
Ukupno	5	24	1063	55	1147	
%	0,4	2,1	92,7	4,8		100,0

Tablica 2.

Važno je istaknuti kako je najviše trudnoća završeno u optimalnom razdoblju od navršenih 37-41 tjedan (1063, 92.7%), prenešenih trudnoća (navršenih 42 i više tjedana) bilo je 55 (4.8 %), dok je prijevremenih poroda zabilježeno ukupno 29 (2.5%), od čega ih je 24 (2.1%) završilo u razdoblju s navršenih 32-26 tjedana, a samo 5 (0.4%) s navršenih 28-31 tjedan.

Kod većine poroda, zabilježen je spontan početak (861, 75.1%), induciranih poroda bilo je ukupno 226 (19.7%), a planiranih carskih rezova ukupno 60 (5.2%).

Početak poroda	Broj poroda	%
Spontani	861	75,1
Inducirani	226	19,7
Planirani carski rez	60	5,2
UKUPNO	1147	100,0

Tablica 3.

Prema načinu završetka poroda, ukupno 992 (86.5%) poroda završena su spontano, dok je carski rez izvršen u 135 (11.7%) poroda. Elektivni carski rez prije početka poroda u obavljen je u 59 (5.1%) slučajeva, akutni carski rez prije početka poroda u 1 (0.1%) slučaju, elektivni carski rez za vrijeme poroda u 7 (0.6%) slučajeva, a akutni carski rez za vrijeme poroda u čak 68 (5.9%) slučajeva.

Forceps je uporabljen kod 11 (1.0%) poroda, a asistirani porod zbog stava zatkom izvršen je u 9 (0.8%) poroda.

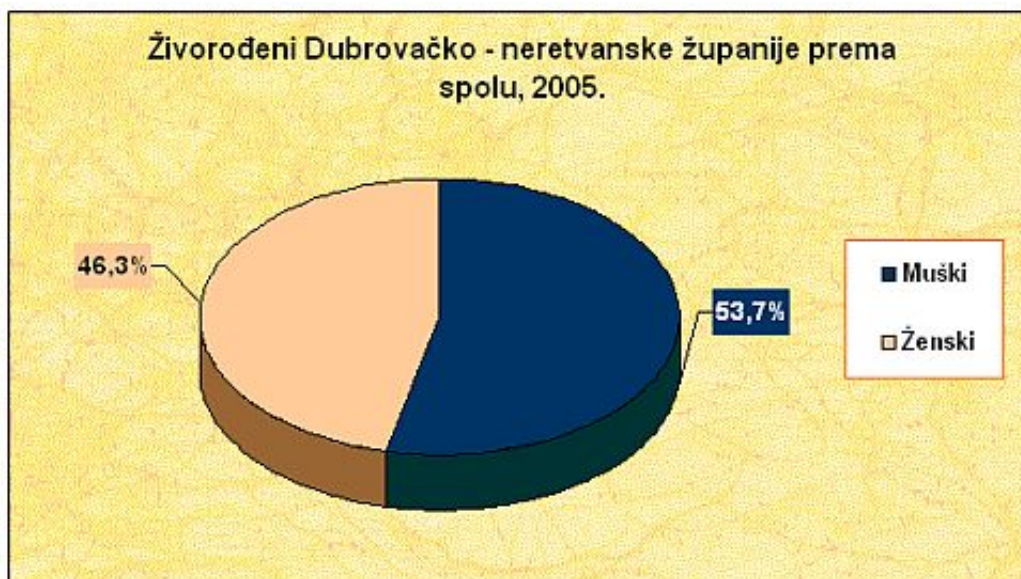
Završetak poroda	Broj poroda	%
Spontani	992	86,5
Forceps	11	1,0
Zadak- asistirani porod	9	0,8
Elektivni carski rez prije početka poroda	59	5,1
Akutni carski rez prije početka poroda	1	0,1
Elektivni carski rez za vrijeme poroda	7	0,6
Akutni carski rez za vrijeme poroda	68	5,9
UKUPNO	1147	100,0

Tablica 4.

U ukupnom broju poroda, udio trudnoća bez patološkog stanja iznosio je 908 (79.2%), a bez porodnih komplikacija proteklo je čak 1099 (95.8%) poroda.

Obilježja živorođenih

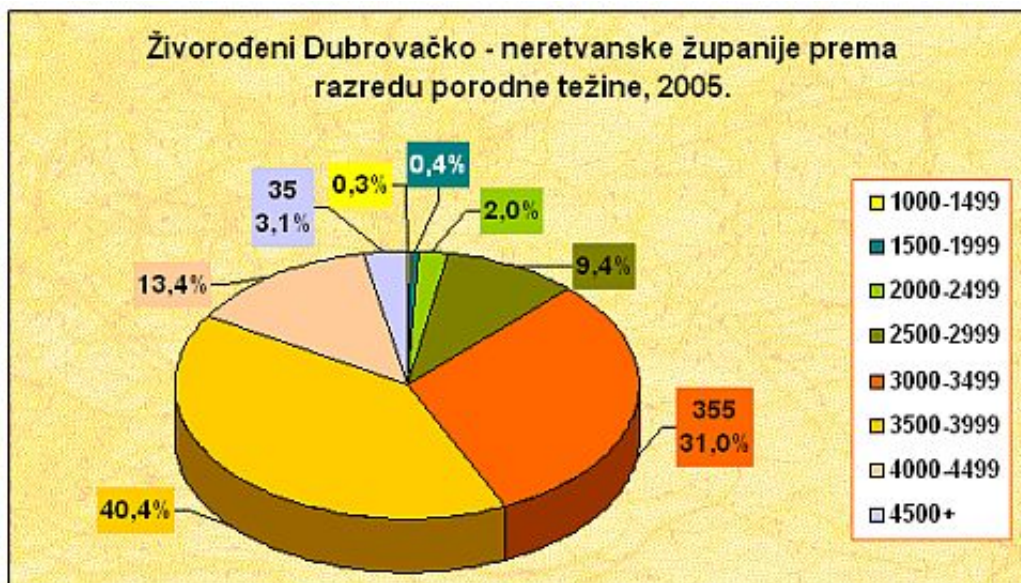
Baza podataka o porodima stanovnica Dubrovačko-neretvanske županije koje su rodile 2005. godine u rodilištu Opće bolnice Dubrovnik i koje su imale prijavljeno prebivalište na području Županije temeljena je na individualnim prijavama poroda. U 2005. registrirano je ukupno 1147 poroda s 1159 ukupno rođenih iz 1135 jednoplodnih (97.93) i 12 (2.07%) blizanačkih trudnoća. Od ukupnog broja rođenih, živorođenih je bilo ukupno 1148 (99.05%), a mrtvorodenih ukupno 11 (0.95%). Od ukupno 1148 živorođenih, 616 (53.7%) je bilo muškog, a 532 (46.3%) ženskog spola.

Graf 11.

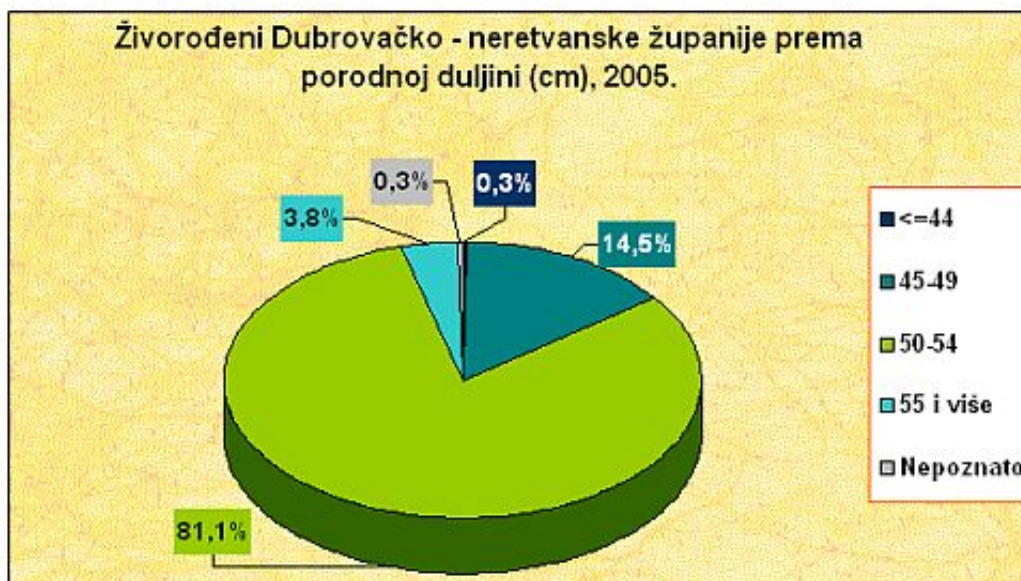
Prema razredima porodne težine, najviše živorođenih imalo je porodnu težinu 3500-3999g (464, 40.4%), zatim 3000-3499g (355, 31.0%), te 4000-4499g (154, 13.4%). Težinu 4500g+ imalo je 35 (3.1%) živorođenih.

Razredu porodne težine 1000-1499g pripadalo je 4 (0.3%) živorođenih, razredu 1500-1999g pripadalo ih je 5 (0.4%), razredu 2000-2499g pripadalo ih je 23 (2.0%), a razredu 2500-2999g pripadalo ih je 108 (9.4%).

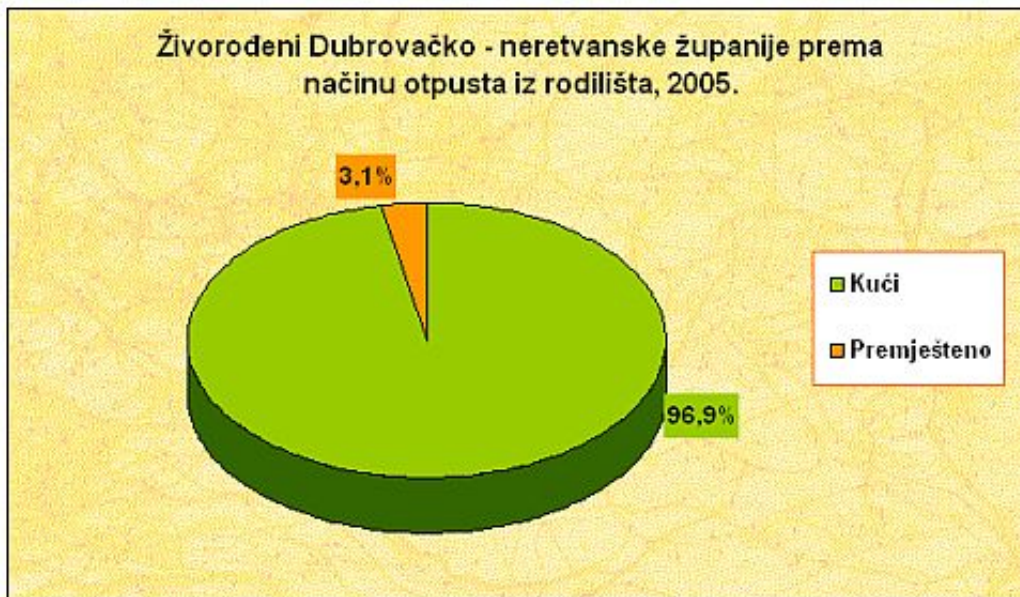
Graf 12.

Prema razredu porodne duljine, najviše živorodnih imalo je porodnu duljinu 50-54cm (928, 81.1%), slijedio je razred porodne duljine 45-49cm (166, 14.5%), zatim 55 i više cm (43, 3.8%). Razredu porodne duljine ≤44 cm pripadalo je 3 (0.3%) živorodnih, a kod 4 živorodena (0.3%) nije zabilježen podatak o porodnoj duljini.

Graf 13.

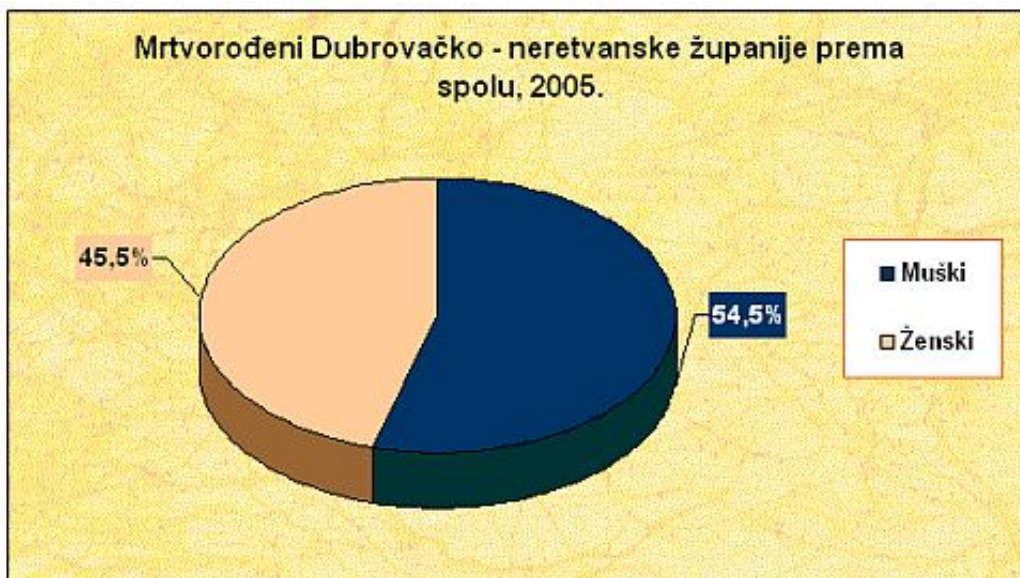
Prema načinu otpusta, 1112 (96.9%) živorodnih je otpušteno kući, a ukupno 36 (3.1%) je premješteno na drugi odjel ili drugu ustanovu.

Graf 14.

Obilježja mrtvorodenih

Već je navedeno da je od ukupno 1159 rođenih, živorođenih bilo 1148 (99.05%), a mrtvorodenih 11 (0.95%). Među mrtvorodenima, 6 (54.5%) je bilo muškog, a 5 (45.5%) ženskog spola.

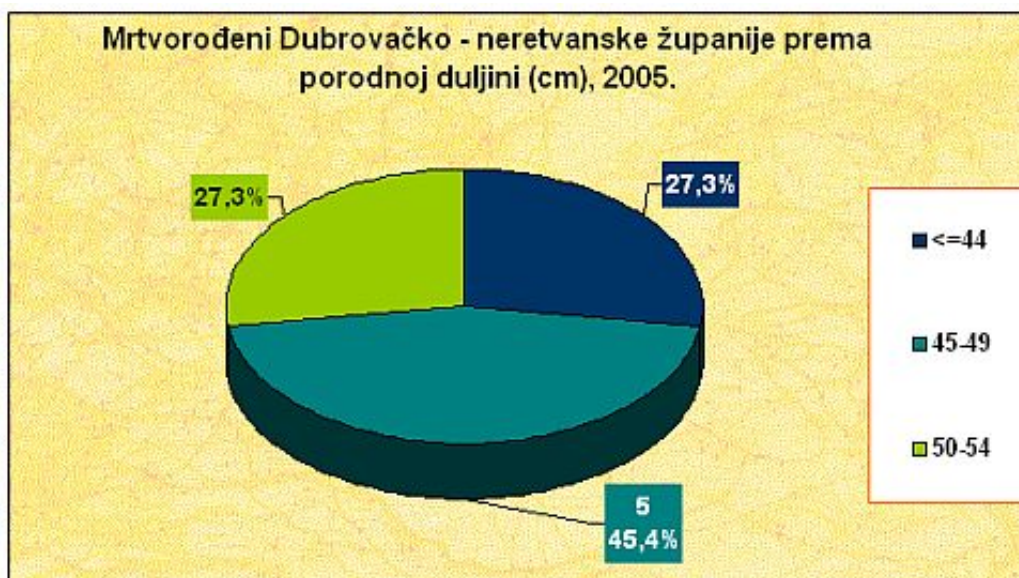
Graf15.

Prema razredu porodne težine, 3 (27.3%) mrtvorodenih imalo je porodnu težinu 1500-1999g, a jednak broj mrtvorodenih imao je porodnu težinu 2500-2999g. Ukupno 2 (18.2%) mrtvorodenih je imalo porodnu težinu 1000-1499g i porodnu težinu 2000-2499g. Samo 1 (9.0%) mrtvorodenih imao je porodnu težinu 3500-3999g.

Graf 16.

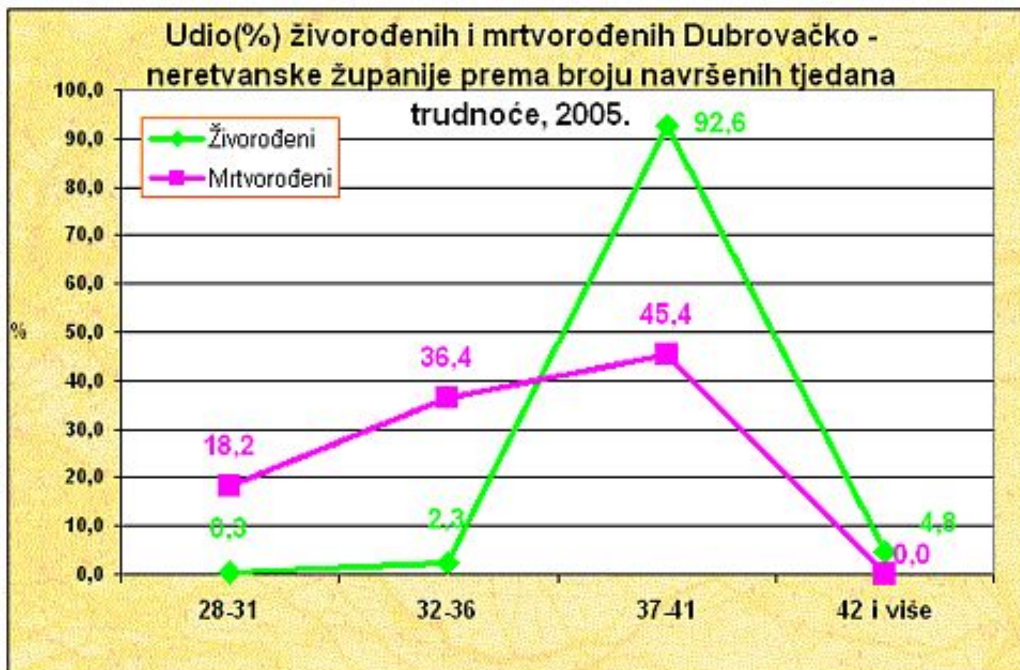
Prema razredu porodne duljine, 5 (45.4%) mrtvorodećih imalo je porodnu duljinu 45-49cm, a po 3 (27.3%) mrtvorodećih porodnu duljinu 45-49cm i ≤44 cm.

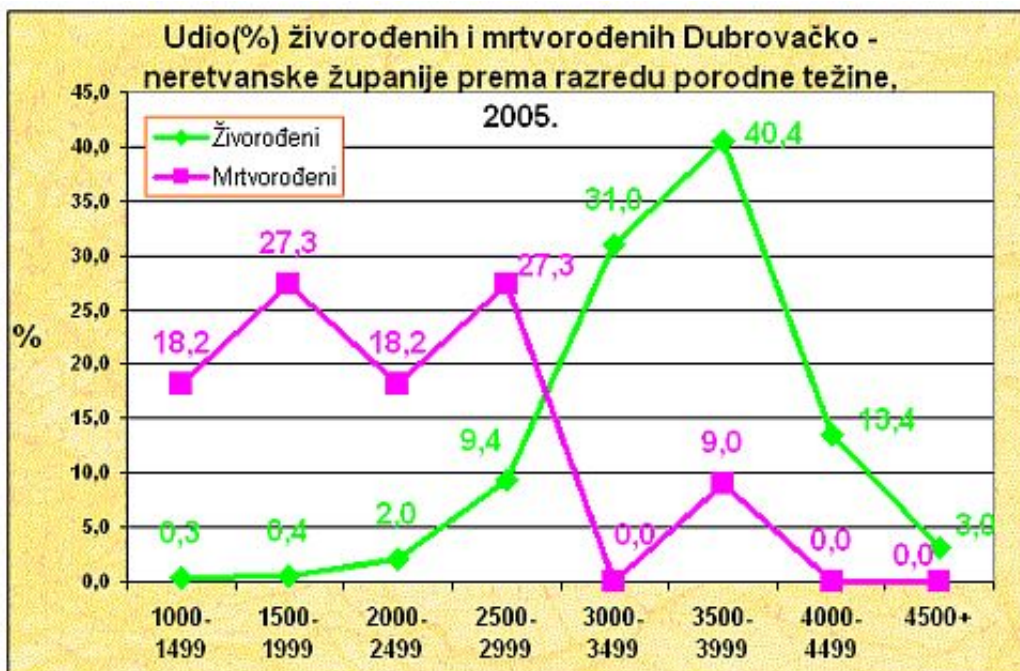
Graf 17.

Iako je riječ o malom apsolutnom broju mrtvorodećih, pokušali smo ustanoviti razlike u raspodjeli trajanja trudnoće i porodnoj težini kod mrtvorodećih i živorodećih, te prema životnoj dobi i stupnju obrazovanja majki živorodećih i mrtvorodećih.

Pokazalo se da postoje vidljive razlike u raspodjeli duljine trajanja trudnoće kod mrtvorodećih i živorodećih, kao i vidljive razlike u raspodjeli porodne težine mrtvorodećih i živorodećih.

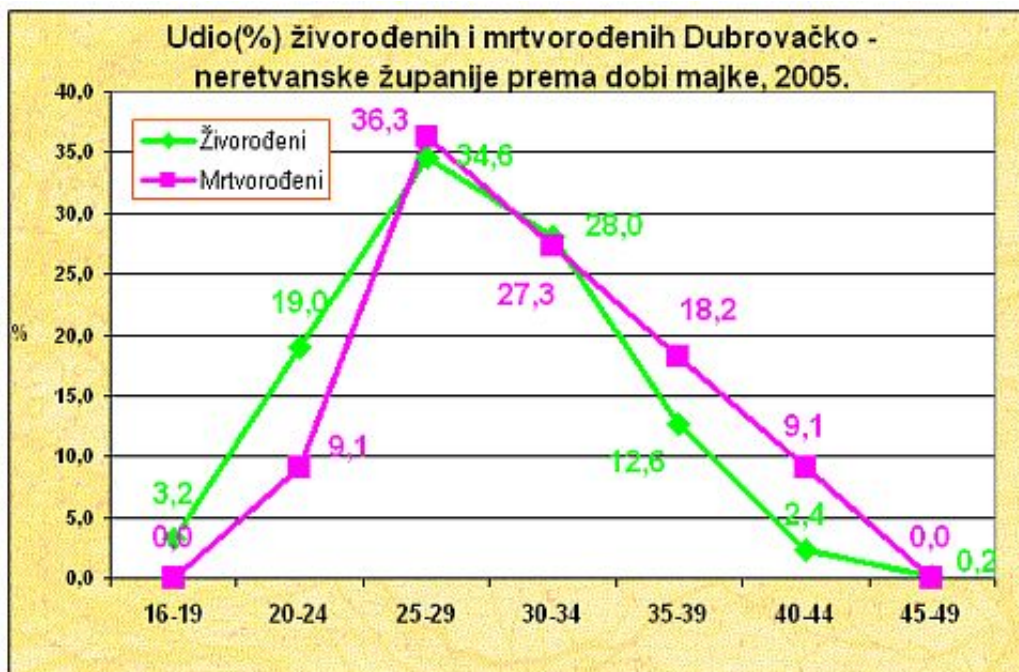

Graf 18.

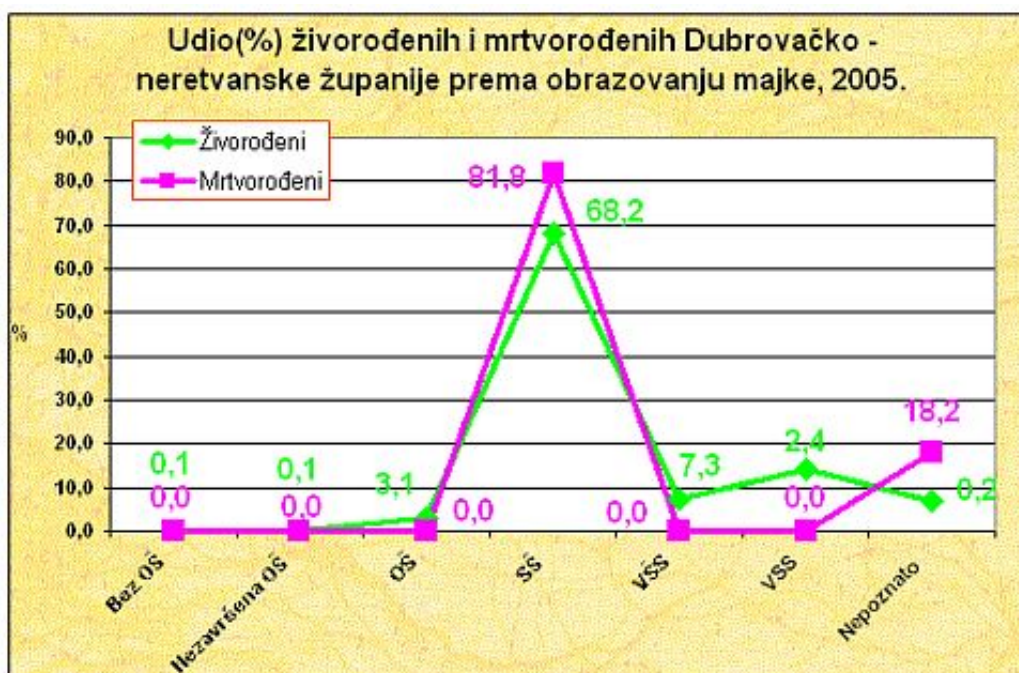
Graf 19.

Usporedbom raspodjele životne dobi majki živorođenih i mrtvorodenih, može se reći da su raspodjele gotovo identične, te da nema vidljivijih razlika u životnoj dobi majki mrtvorodenih i živorođenih.

Graf 20.

Također se pokazalo da nema vidljivije razlike ni u stupnju obrazovanja između majki živorođenih i mrtvorodenih, iako naglašavamo kako čak 18.2% majki mrtvorodenih nije dalo podatak o stupnju obrazovanja.

Graf 21.

Literatura:

1. Državni zavod za statistiku. Prirodno kretanje.
2. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2005. godinu. Zagreb, 2006.
3. Baza podataka o porodima stanovnica Dubrovačko-neretvanske županije koje su rodile 2005. godine u rodilištu Opće bolnice Dubrovnik i koje su imale prijavljeno prebivalište na području županije.

Kontakt osoba:

Ivana Bočina, dr. med.

Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije

Služba za socijalnu medicinu

Vukovarska 46, 21 000 Split

Tel: 021/480-373

Fax: 021/480-406

E-mail: ivana-bocina@net.hr